

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Введено в дію наказом
№0117-І від 17 лютого 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та
науково-педагогічних працівників інших закладів освіти
у Сумському державному університеті

Версія 03

(Базова версія Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Сумського державного університету затверджена рішенням Вченої ради СумДУ, протокол №4 від 08 листопада 2012 р.)

1. Загальна частина

1.1. Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті (далі – Положення) регламентує процедуру, види, форми, обсяг, періодичність, умови визнання результатів підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, у тому числі його позабазових підрозділів, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти (далі – Слухачі) у Сумському державному університеті, (далі – Університет).

Порядок та особливості підвищення кваліфікації працівників закладів фахової передвищої освіти, що є структурними підрозділами СумДУ визначається окремими Положеннями, затвердженими їх педагогічними радами.

1.2. У Положенні застосовуються наступні поняття і визначення:

Безперервний професійний розвиток – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (далі – ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 2 Версія 03
----------------------	--	----------------------

особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність:

- *цифрова компетентність* – впевнене, критичне і відповідальне використання та взаємодія з сучасними цифровими технологіями для навчання, професійної діяльності (роботи) та участі у житті суспільства;
- *управлінська компетентність* – сукупність здібностей особи, її кваліфікаційні знання та досвід, що дають змогу вирішувати питання управління діяльністю певного підрозділу або колективу завдяки наявності відповідних знань і навичок та самостійно приймати відповідні управлінські рішення;
- *комунікаційна компетентність* – здатність особи встановлювати та підтримувати необхідні контакти з людьми у процесі мовного спілкування;
- *медійна компетентність* – сукупність знань, навичок та умінь, які дозволяють особистості аналізувати, вибирати, використовувати, критично оцінювати, створювати й передавати медіапродукти в різних сферах і жанрах;
- *інклюзивна компетентність* – розуміння особою сутності та принципів інклюзивного навчання, вміння організувати освітній процес з урахуванням інтересів та можливостей осіб з особливими освітніми потребами.

Накопичувальна система підвищення кваліфікації – це система, що стимулює безперервний випереджальний професійний розвиток викладача Університету через обрахування здобуття ним нових та/або удосконалення існуючих компетентностей через навчання, стажування та інші види неформальної освіти та самоосвіти та/або здійснення професійної діяльності.

Підвищення кваліфікації – набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань.

Програма підвищення кваліфікації – структурований комплекс освітніх заходів (навчальних занять, семінарів, тренінгів, завдань, контрольних заходів тощо), який спрямований на оволодіння, оновлення та поглиблення працівниками компетентностей, а також вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду, що сприяє якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, що набуваються у процесі навчання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти.

Стажування – підвищення кваліфікації, яке здійснюється з метою формування і закріплення на практиці професійних компетентностей, здобутих у результаті теоретичної підготовки, щодо виконання завдань і обов'язків на займаній посаді або посаді вищого рівня, засвоєння вітчизняного та зарубіжного досвіду, формування особистісних якостей для виконання професійних завдань на новому, більш високому якісному рівні в межах певної спеціальності.

Суб'єкт підвищення кваліфікації – заклад освіти (його структурний підрозділ), наукова установа, інша юридична чи фізична особа, у тому числі фізична особа – підприємець, що надає освітні послуги з підвищення кваліфікації.

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 3 Версія 03
----------------------	--	----------------------

1.3. Метою підвищення кваліфікації є професійний розвиток педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників Університету відповідно до пріоритетних цілей, завдань та напрямів його розвитку.

1.4. Завданнями підвищення кваліфікації є:

- удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності);
- отримання практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у професійній діяльності;
- формування та розвиток цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної та інших універсальних компетентностей.

1.5. Підвищення кваліфікації є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти Університету, сформованої у порядку, визначеному законодавством.

1.6. Результати підвищення кваліфікації враховуються під час проведення конкурсного відбору на посади науково-педагогічних та наукових працівників Університету, при атестації педагогічних працівників, при прийнятті рішення щодо преміювання інших категорій працівників.

1.7. Дія даного Положення розповсюджується на діяльність, пов'язану з:

- організацією підвищення кваліфікації в Університеті за різними видами та формами;
- підвищенням кваліфікації співробітників Університету на базі інших суб'єктів підвищення кваліфікації;
- мотивацією співробітників СумДУ до безперервного підвищення кваліфікації;
- фінансовим забезпеченням підвищення кваліфікації в Університеті.

1.8. Слухачі можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами та видами.

Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна, заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватися.

Видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, майстер-класах тощо;
- стажування;
- окремі види діяльності, які, відповідно до цього Положення, визнаються як підвищення кваліфікації.

Слухачі з урахуванням результатів самооцінки компетентностей і професійних потреб, змісту власної викладацької діяльності або посадових обов'язків можуть самостійно обирати конкретні види, форми, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації.

1.9. Обсяг та тривалість підвищення кваліфікації обраховується в годинах та/або кредитах ЄКТС за накопичувальною системою. Механізм зарахування

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 4 Версія 03
----------------------	--	----------------------

різних видів, форм та результатів підвищення кваліфікації за накопичувальною системою визначається цим Положенням.

1.10. Дане положення діє в частині, що не суперечить чинному законодавству, нормативній базі загальнодержавного та внутрішньо-університетського рівнів. У тому числі як у Положенні, так і у безпосередній діяльності враховуються вимоги таких нормативних документів (зі змінами та доповненнями):

- Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників затверджений постановою Кабінету Міністрів України;
- Перелік платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності затверджений постановою Кабінету Міністрів України;
- Порядок надання платних освітніх послуг державними та комунальними навчальними закладами затверджений спільним наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України та Міністерства фінансів України.

1.11. Положення розміщується в електронному Реєстрі основної діючої нормативної бази системи управління якістю діяльності Університету, який є складовою розділу «Загальна інформація» офіційного сайту СумДУ.

2. Загальна організація підвищення кваліфікації різними категоріями Слухачів

2.1. Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію, але не рідше одного разу на п'ять років. Обсяг підвищення кваліфікації впродовж п'яти років не може бути меншим ніж 6 кредитів ЄКТС.

2.2. Педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти, що є структурними підрозділами СумДУ підвищують кваліфікацію щороку, обсягом не меншим ніж 120 годин за п'ять років, що є необхідною умовою проходження ними атестації.

2.3. Вперше призначені на відповідну посаду ректор, проректори, завідувачі кафедр, керівники структурних підрозділів та їх заступники мають пройти підвищення кваліфікації відповідно до займаної посади упродовж двох перших років роботи обсягом не менше ніж 2 кредити ЄКТС.

Підвищення кваліфікації інших категорій співробітників, а також науково-педагогічних і педагогічних працівників, на яких покладено виконання адміністративно-управлінських обов'язків, визначається передусім стратегічними пріоритетами підвищення професійної кваліфікації та необхідністю удосконалення цифрової, мовленнєвої та комунікаційної компетентностей.

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 5 Версія 03
----------------------	--	----------------------

2.4. Педагогічні та науково-педагогічні працівники інших закладів освіти можуть підвищувати кваліфікацію в Університеті в порядку та на умовах визначених цим Положенням.

2.5. Організацію та координацію всіх процесів підвищення кваліфікації в Університеті здійснює Центр розвитку кадрового потенціалу (далі – ЦРКП), контроль – директор Департаменту по роботі з персоналом та підготовці науково-педагогічних кадрів (далі – ДРП). ЦРКП може залучати до організації та проведення заходів з підвищення кваліфікації співробітників Університету, а також інших закладів освіти, установ, організацій тощо.

2.6. ЦРКП забезпечує відкритість і доступність інформації про форми, види, графік, вартість (у разі встановлення) місце і результати підвищення кваліфікації, розміщуючи її на веб-сайті ЦРКП (www.crkp.sumdu.edu.ua).

2.7. Співробітники Університету підвищують кваліфікацію згідно з планом на певний навчальний рік. За потреби план може коригуватися впродовж року.

2.8. Відділ стратегічного аналізу та планування розвитку персоналу (далі – ВСА) до 1 травня навчального року, що передуює плановому, на підставі узагальнення та комплексного аналізу результатів опитувань здобувачів освіти та співробітників університету, пропозицій керівників структурних підрозділів та запитів працівників Університету визначає потреби та напрямки підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та інших категорій працівників СумДУ.

На основі проведеного аналізу ВСА за погодженням з керівниками відповідних структурних підрозділів формує пропозиції до Річного плану підвищення кваліфікації співробітників Університету та подає їх до ЦРКП.

2.9. З урахуванням наданих ВСА пропозицій, ЦРКП формує Річний план підвищення кваліфікації співробітників Університету та, за погодженням з директором ДРП, до 01 вересня планового року подає його на затвердження ректору Університету.

3. Підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та інших категорій працівників за різними видами

3.1. Навчання на програмах підвищення кваліфікації забезпечує здобуття компетентностей, необхідних для оволодіння сучасними методиками викладання дисциплін, ефективного провадження інших видів освітньої, управлінської та іншої професійної діяльності.

3.1.1. Обсяг програм підвищення кваліфікації визначається у кредитах ЄКТС. За обсягом програми підвищення кваліфікації поділяються на короткострокові (1-2 кредити ЄКТС) та довгострокові (3 і більше кредитів ЄКТС).

3.1.2. Для розробки та реалізації програм підвищення кваліфікації ЦРКП залучає провідних науково-педагогічних працівників як Університету, так і інших установ, що мають вагомі наукові та/або практичні доробки за відповідною тематикою.

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 6 Версія 03
----------------------	--	----------------------

3.1.3. ЦРКП забезпечує актуальність та відповідність програм підвищення кваліфікації пріоритетним цілям, завданням та напрямам розвитку освіти і науки.

Програми розробляються згідно із затвердженим шаблоном.

Начальник ЦРКП забезпечує організацію розробки програм підвищення кваліфікації та подає їх на затвердження директору ДРП.

Діючі програми підвищення кваліфікації оприлюднюються на веб-сайті ЦРКП (www.crkp.sumdu.edu.ua).

3.1.4. Затвердження програм підвищення кваліфікації, списків слухачів, обсягів навчальних доручень та досягнутих результатів навчання здійснюється директором ДРП за поданням начальника ЦРКП.

3.2. Стажування здійснюється на базі ефективних підприємств, найуспішніших організацій реального сектору економіки, органів державної влади та інших установ, у тому числі зарубіжних, які мають інноваційний досвід, новітнє обладнання, програмне забезпечення, сучасні технології виробництва тощо і можуть сприяти поглибленню професійної компетентності працівника.

3.2.1. Стажування педагогічних, науково-педагогічних та інших категорій працівників може здійснюватися в Університеті, в іншому закладі освіти або науковій установі під керівництвом науково-педагогічного працівника чи наукового працівника, який має науковий ступінь та/або вчене звання і не менше десяти років науково-педагогічної діяльності чи наукового стажу. Стажування в установах, організаціях та на підприємствах здійснюється під керівництвом працівника, який має достатній для цього досвід роботи та кваліфікацію.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету один день стажування оцінюється у 0,2 кредити ЄКТС. Для педагогічних та науково-педагогічних працівників коледжів СумДУ один день стажування оцінюється у 6 годин.

3.2.2. Організація стажування, у тому числі затвердження списків стажистів, їх керівників, обсягів навчальних доручень тощо, здійснюється відповідними наказами або іншими розпорядчими документами за поданням начальника ЦРКП та підписом директора ДРП.

3.3. Співробітники Університету можуть підвищувати кваліфікацію шляхом участі у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо. Обсяг такого підвищення кваліфікації визначається відповідно до його фактичної тривалості в годинах.

3.4. Окремі види діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників (участь у програмах академічної мобільності, наукове стажування, самоосвіта, здобуття наукового ступеня, вищої освіти) визнаються як підвищення кваліфікації або його складові відповідно до цього Положення.

3.4.1. Підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників шляхом їх участі у програмах академічної мобільності зараховується відповідно до визнаних результатів навчання.

3.4.2. Обсяг підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету, які брали участь у науковому стажуванні

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 7 Версія 03
----------------------	--	----------------------

зараховується в межах визнаних результатів. Один тиждень наукового стажування оцінюється у 30 годин або один кредит ЄКТС.

3.4.3. Результати інформальної освіти (самоосвіти) визнаються як підвищення кваліфікації для педагогічних та науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене, почесне чи педагогічне звання. Обсяг підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) зараховується відповідно до визнаних результатів навчання.

3.4.4. Здобуття першого (бакалаврського), другого (магістерського) рівня вищої освіти, третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня або наукового рівня вищої освіти вперше або за іншою спеціальністю у межах професійної діяльності або галузі знань визнається як підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Обсяг підвищення кваліфікації шляхом здобуття наукового ступеня, рівня вищої освіти зараховується як підвищення кваліфікації відповідно до встановленого обсягу освітньо-професійної (освітньо-наукової, освітньо-творчої, наукової) програми у годинах або кредитах ЄКТС, за винятком визнаних (зарахованих) результатів навчання з попередньо здобутих рівнів освіти.

4. Документальне оформлення підвищення кваліфікації

4.1. В залежності від видів підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників СумДУ до ЦРКП можуть подаватися наступні документи:

- заява про направлення на підвищення кваліфікації (стажування) до іншої організації (установи) (згідно із затвердженим шаблоном)¹;
- направлення на підвищення кваліфікації (згідно із затвердженою формою)²;
- індивідуальна програма стажування (згідно із затвердженим шаблоном);
- звіт про результати стажування в Університеті (згідно із затвердженим шаблоном);
- інші документи, передбачені іншим Суб'єктом.

За необхідності, між таким Суб'єктом та СумДУ укладається договір. У такому випадку індивідуальна програма стажування є невід'ємним додатком до договору.

Факт підвищення кваліфікації педагогічного або науково-педагогічного працівника підтверджується відповідним документом про підвищення кваліфікації та за умови укладання відповідного договору актом про надання послуги з підвищення кваліфікації, який складається в установленому законодавством порядку, підписується директором ДРП та Суб'єктом підвищення кваліфікації.

¹ Заповнюється педагогічним або науково-педагогічним працівником у випадку підвищення кваліфікації на базі інших суб'єктів;

² Заповнюється працівниками ЦРКП у випадку підвищення кваліфікації на базі інших суб'єктів

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 8 Версія 03
----------------------	--	----------------------

Після завершення підвищення кваліфікації в інших Суб'єктів педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету подають копію документа про підвищення кваліфікації до ЦРКП, який забезпечує внесення його результатів до відповідної електронної бази даних.

4.2. З працівниками інших організацій, які мають намір підвищувати кваліфікацію в Університеті за будь-якими видами та формами або юридичною особою, яка є замовником відповідних освітніх послуг, укладається договір, у якому зазначається вартість послуг з підвищення кваліфікації, вид, форма та інші умови підвищення кваліфікації. Індивідуальна програма стажування є невід'ємним додатком до договору. Для укладання договору Слухачі мають подати до ЦРКП наступні документи:

- заяву про підвищення кваліфікації (для фізичних осіб, які самостійно фінансують підвищення кваліфікації);
- направлення на підвищення кваліфікації (для фізичних осіб, підвищення кваліфікації яких фінансується за рахунок коштів закладу освіти або державного бюджету);
- індивідуальну програму підвищення кваліфікації (згідно із затвердженим шаблоном).

Формування кошторисів та надання платних послуг з підвищення кваліфікації здійснюється у відповідності до чинної загальнодержавної та внутрішньоуніверситетської нормативної бази, у тому числі Положення про Центр розвитку кадрового потенціалу.

Після завершення підвищення кваліфікації працівники інших закладів освіти подають до ЦРКП звіт про підвищення кваліфікації (згідно із затвердженим шаблоном).

4.3. За результатами підвищення кваліфікації Слухачами в Університеті за різними видами та формами ЦРКП забезпечує формування та видачу свідоцтв про підвищення кваліфікації. Кодифікація свідоцтв здійснюється у порядку, визначеному додатком 1.

Для педагогічних, науково-педагогічних та інших категорій працівників СумДУ свідоцтва про підвищення кваліфікації формуються в електронному вигляді та доводяться до них через сервіс «Особистий кабінет». За потреби, ЦРКП може видавати співробітникам СумДУ свідоцтва про підвищення кваліфікації у паперовому вигляді.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти свідоцтва про підвищення кваліфікації видаються у паперовому вигляді після виконання фінансових зобов'язань за відповідним договором.

За результатами навчання на програмах підвищення кваліфікації, участі у стажуванні, а також обрахунку контрольних показників накопичувальної системи формуються свідоцтва згідно із затвердженими формами. За результатами участі у семінарах, тренінгах, практикумах, вебінарах, майстер-класах тощо формуються сертифікати.

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 9 Версія 03
----------------------	--	----------------------

ЦРКП протягом 15 календарних днів після видачі свідоцтв про підвищення кваліфікації оприлюднює їх перелік на веб-сайті ЦРКП (www.crkp.sumdu.edu.ua).

5. Порядок визнання та зарахування результатів підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету

5.1. Результати підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та інших категорій працівників СумДУ в Університеті не потребують окремого визнання.

5.2. Для визнання та зарахування результатів підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету в інших установах та організаціях, за різними видами та формам, слухачі подають до ЦРКП документи про підвищення кваліфікації встановленої форми.

5.3. Механізм обрахунку результатів підвищення кваліфікації за контрольними показниками накопичувальної системи наведений у додатку 2. Мінімальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників за останні п'ять років за накопичувальною системою повинен бути не менше ніж 1000 балів, що відповідає 6 кредитам ЄКТС.

Зарахування результатів підвищення кваліфікації за контрольними показниками накопичувальної системи здійснюється у наступному порядку:

- педагогічні та науково-педагогічні працівники подають до ЦРКП звіт про результати підвищення кваліфікації (згідно із затвердженим шаблоном) та супровідні документи;

- ЦРКП розглядає до 01 числа кожного місяця подані звіти та вносить пропозиції щодо затвердження результатів підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників на вчені ради відповідних інститутів/факультетів (згідно із затвердженою формою). Результати підвищення кваліфікації викладачів кафедри військової підготовки затверджуються на вчентій раді СумДУ.

- ЦРКП на підставі рішень вчених рад готує проект наказу про зарахування результатів підвищення кваліфікації та формує відповідні документи.

6. Фінансування підвищення кваліфікації працівників СумДУ

6.1. Фінансування витрат, пов'язаних з підвищенням кваліфікації науково-педагогічних працівників СумДУ здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів фізичних та/або юридичних осіб, а також інших джерел, не заборонених законодавством України.

6.2. У мінімально-допустимих обсягах, які передбачені пп. 2.1-2.3 цього Положення, фінансування підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників СумДУ в Університеті здійснюється за рахунок загальноуніверситетських коштів. Фінансування підвищення кваліфікації

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 10 Версія 03
----------------------	--	-----------------------

педагогічними, науково-педагогічними працівниками СумДУ на його базі в обсягах, що перевищують мінімально-допустимі, а також підвищення кваліфікації співробітниками загальноуніверситетських підрозділів може здійснюватися, передусім, за рахунок коштів субрахунку відповідного структурного підрозділу, а також за рахунок інших, не заборонених законом, джерел у т.ч. загальноуніверситетських коштів.

На час підвищення кваліфікації відповідно до затвердженого плану з відривом від основної діяльності в обсязі, визначеному законодавством, за педагогічним або науково-педагогічним працівником зберігається місце роботи (посада) зі збереженням середньої заробітної плати. При цьому термін такого підвищення кваліфікації (відповідно до п. 3.2.1 – 1 день підвищення кваліфікації відповідає 6 годинам або 0,2 кредитам ЄКТС) як правило не повинен перевищувати:

- 30 днів на 5 років, для працівників, визначених у п. 2.1;
- 20 днів на 5 років, для працівників, визначених у п. 2.2;
- 10 днів на 2 роки, для працівників, визначених у п. 2.3.

6.3. Фінансування підвищення кваліфікації педагогічними, науково-педагогічними працівниками, співробітниками загальноуніверситетських підрозділів СумДУ на базі інших суб'єктів підвищення кваліфікації може здійснюватися, передусім, за рахунок коштів субрахунку відповідного структурного підрозділу, а також за рахунок інших, не заборонених законом, джерел у т.ч. загальноуніверситетських коштів.

6.4. Фінансування підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників університету, яке проходить під час реалізації ними права на академічну мобільність, може здійснюватися, передусім, за рахунок коштів субрахунку відповідного структурного підрозділу, коштів приймаючої сторони, а також за рахунок інших, не заборонених законом, джерел.

6.5. ЦРКП проводить постійний моніторинг якості організації освітньої діяльності викладачами Університету та їх кваліфікації. У випадку відсутності впровадження результатів підвищення кваліфікації, яке фінансувалося за рахунок загальноуніверситетських коштів, протягом року після його завершення, в освітню діяльність відповідного педагогічного чи науково-педагогічного працівника, директор ДРП може подати ректору обґрунтовані пропозиції щодо компенсації витрат на таке підвищення кваліфікації за рахунок коштів субрахунку відповідного структурного підрозділу.

6.6. Оплата послуг з підвищення кваліфікації здійснюється у відповідності до договорів, укладених згідно чинного законодавства та іншої загальнодержавних та внутрішньоуніверситетських нормативних актів. Підставою для оплати послуг згідно з укладеним договором щодо підвищення кваліфікації є акт про надання послуги з підвищення кваліфікації.

МОН України СумДУ	Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 11 Версія 03
----------------------	--	-----------------------

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення (зміни та доповнення) набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом ректора, якщо інше не передбачається тим же наказом.

7.2. У разі наявності розбіжностей між Положенням та документами законодавства, загальнодержавної нормативної бази та Положеннями, що затверджені вченою радою, чинною вважається редакція документу (Положення) з більш пізньою датою введення в дію.

7.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

7.4. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися рішенням вченої ради Університету, яке вводиться в дію наказом ректора або, у мотивованих випадках, наказом ректора за погодженням з головою вченої ради. У тому ж порядку Положення скасовується.

7.5. Визнати такою, що втратила чинність попередню версію Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті, яка введена в дію наказом № 0572-І від 01 липня 2020 року.

Відповідальний за укладання Положення

Начальник ЦРКП

Віта ГОРДІЄНКО

ПОГОДЖЕНО:

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Інна ШКОЛЬНИК

Директор ДБП

Ярина САМУСЕВИЧ

Директор ДРП

Дмитро ЦИГАНЮК

МОН України СумДУ	Додаток 1 до Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті	Стор. 12 Версія 03
----------------------	---	-----------------------

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор СумДУ

_____ Василь КАРПУША

(підпис)

наказ №0117-І від 17 лютого 2023 року

**Кодифікація
свідоцтва про підвищення кваліфікації у Сумському державному університеті**

1. Номер свідоцтва містить групи цифр та літер:

00 № 00000000/0000-00

1   2   3   4

де: 1-ша група – вид підвищення кваліфікації:

СП – свідоцтво про навчання на програмах підвищення кваліфікації;

СС – свідоцтво про стажування;

СН – свідоцтво про підвищення кваліфікації за накопичувальною системою.

2-га група – ідентифікаційний номер СумДУ;

3-тя група – порядковий номер свідоцтва у календарному році;

4-та група – останні дві цифри календарного року, у якому отримане свідоцтво

МОН України	Додаток 2 до Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті (стор. 1)	Стор. 13
СумДУ		Версія 03

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор СумДУ

_____ Василь КАРПУША

(підпис)

наказ №0117-І від 17 лютого 2023 року

**КОНТРОЛЬНІ ПОКАЗНИКИ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ
ОБРАХУНКУ ОСНОВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

(версія 05)

Методика визначення переліку контрольних показників накопичувальної системи передбачає врахування: результатів навчання за різними видами підвищення кваліфікації (розділ 1); досягнень у навчально-методичній, науково-інноваційній, організаційній та інших видах діяльності які визнаються як результати самоосвіти викладача (розділи 2-5).

Контрольні показники переглядаються відповідно до затвердження нових версій «Методики визначення рейтингу інститутів, факультетів та кафедр Сумського державного університету», показників національних та міжнародних рейтингів, а також згідно з оновленням інших вимог до професійної діяльності науково-педагогічних працівників.

Кожен показник підтверджується відповідними документами (свідоцтво, посвідчення, сертифікат, диплом, атестат, список наукових та навчально-методичних праць, службова записка тощо).

№ п\п	Контрольний показник	Бали	Суб'єкт контролю ¹⁾	Примітка
1 Навчання та стажування				
1.1	Навчання за програмою підвищення кваліфікації	6×k ²⁾	ЦРКП	за винятком врахованого в інших показниках
1.2	Стажування, у т.ч. наукове стажування	6×k ²⁾		
1.3	Участь у якості слухача у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо	6×k ²⁾		
1.4	Участь у програмах академічної мобільності з метою підвищення кваліфікації, викладання за кордоном, виконання спільних проектів та наукове співробітництво			
1.4.1	в іноземних університетах і наукових установах, що входять до TOP-500 рейтингу QS ⁶⁾	20×k ²⁾		
1.4.2	в іноземних університетах і наукових установах, що входять до TOP-1000 рейтингу Webometrics ⁶⁾	10×k ²⁾		
1.4.3	в іноземних університетах, наукових та інших установах ⁶⁾	6×k ²⁾		
1.4.4	участь у програмах академічної мобільності у дистанційній формі	k ²⁾		
1.5	Здобуття першого (бакалаврського), другого (магістерського) рівня вищої освіти, третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня або наукового рівня вищої освіти вперше або за іншою спеціальністю у межах професійної діяльності або галузі знань	1000	ВК	

МОН України	Додаток 2 до Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті (стор. 2)	Стор. 14
СумДУ		Версія 03

№ п/п	Контрольний показник	Бали	Суб'єкт контролю ¹⁾	Примітка
1.6	Отримання сертифікату з мовної освіти на рівні не нижче B2		ЦРКП	
1.6.1	сертифікат B2	150		
1.6.2	сертифікат C1	300		
1.6.3	сертифікат C2	400		
1.7	Отримання сертифікату фахівця, що визначено міжнародним центром сертифікації	300		
1.8	Підвищення професійної кваліфікації на підприємствах, в установах та організаціях реального сектору економіки у відповідності до профілю кафедри та/або освітніх компонентів, які викладає претендент	12* $\times$ k ²⁾	ЦРКП	
2 Результати навчально-методичної роботи, які визнаються як свідчення професійного зростання науково-педагогічного працівника				
2.1	Освітня діяльність науково-педагогічного працівника за результатами конкурсу «Кращий викладач очима студентів»		ЦЗЯВО	
2.1.1	оцінена на високому рівні	100 $\times$ r ²⁾		
2.1.2	оцінена на рівні вище середнього	50 $\times$ r ²⁾		
2.2	Керівництво студентом, який став призером II етапу Міжнародної студентської олімпіади, Всеукраїнської студентської олімпіади або Всеукраїнського конкурсу, студентських наукових робіт	100 (за кожного студента)	НТСА	
2.3	Керівництво студентом, який став призером Олімпійських, Параолімпійських ігор, Всесвітньої та Всеукраїнської Універсиади, чемпіонату світу, Європи, Європейських ігор, етапів Кубка світу та Європи, чемпіонату України	300 (за кожного студента)	СпК	
2.4	Керівництво студентом, який здобув призове місце на I етапі (внутрішньовузівському) Всеукраїнської студентської олімпіади або Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт	20 (за кожного студента)	НТСА	
2.5	Керівництво студентом, який брав участь в Олімпійських, Параолімпійських іграх, Всесвітній та Всеукраїнській Універсиаді, чемпіонаті світу, Європи, Європейських іграх, етапах Кубка світу та Європи, чемпіонаті України	50 (за кожного студента)	СпК	
2.6	Участь у складі організаційного комітету/журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком /проблемною групою, робота у складі організаційного комітету або виконання обов'язків тренера, помічника тренера національної збірної команди України з видів спорту, виконання обов'язків головно-го секретаря, головного судді, судді міжнародних та Всеукраїнських змагань; керівництво спортивною делегацією, робота у складі організаційного комітету, суддівського корпусу		НТСА СпК	
2.6.1	голова/головний суддя комітету/журі/змагань/	50 $\times$ r ²⁾		
2.6.2	член комітету/журі/змагань/	10 $\times$ r ²⁾		

МОН України	Додаток 2 до Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті (стор. 3)	Стор. 15
СумДУ		Версія 03

№ п\п	Контрольний показник	Бали	Суб'єкт контролю ¹⁾	Примітка
2.7	Участь у проведенні зовнішнього незалежного оцінювання, єдиного вступного іспиту, єдиного фахового вступного випробування у якості уповноваженої особи УЦОЯО, відповідального за пункт проведення ЗНО/ЄВІ/ЄФВВ, інструктора, екзаменатора тощо	6×k ²⁾	Регіональний центр оцінювання якості освіти	
2.8	Керівництво школярами, які зайняли призові місця III-IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II-III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів-членів Національного центру «Мала академія наук України», участь у журі зазначених олімпіад чи конкурсів «Мала академія наук України»	50 (за кожного призера)	ДДО	
2.9	Видання підручника чи навчального посібника	200×(d/z) ²⁾	НОУ	за умови зазначення належності до СумДУ
2.10	Видання навчально-методичних посібників/посібників для самостійної роботи студентів та дистанційного навчання; конспектів лекцій	50×(d/z) ²⁾	НОУ	за умови зазначення належності до СумДУ
2.11	Видання методичних вказівок англійською мовою	20 ³⁾	НОУ	крім тих, що стосуються іноземних мов
2.12	Проведення навчальних занять іноземною мовою (крім мовних дисциплін) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік	40×r ²⁾	ГПОНН	крім кафедр германської філології та іноземних мов
2.13	Розроблення електронних навчальних матеріалів атестованих в системі дистанційного навчання	0,1 × a ²⁾³⁾	ОМЦТЕН	
2.14	Участь у створенні дистанційного курсу у якості:			
2.14.1	рецензента	20×r ²⁾		
2.14.2	експерта	20×r ²⁾		
2.15	Самостійне розроблення віртуальної лабораторної роботи / тренажера / 3D-моделі	15 ³⁾		наявність електронної версії хоча б на одному з навчальних веб-ресурсів СумДУ
2.16	Участь у програмах підвищення кваліфікації СумДУ у якості організатора, тренера, керівника, лектора тощо	10×k ²⁾	ЦРКП	
2.17	Робота над підготовкою акредитаційних/ ліцензійних справ		ГСЛА	
2.17.1	гарант освітньої (освітньо-наукової) програми	100	ГСЛА	
2.17.2	член робочої проєктної групи	60		
2.18	Наявність визначених наказом ректора призових місць у конкурсах СумДУ навчально-методичного спрямування («Педагогічні інновації СумДУ», «Конкурс на кращу колекцію навчальних матеріалів, опублікованих у відкритому доступі на OpenCourse Ware», «Розроблення електронного контенту масових відкритих онлайн-курсів», «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU», «Кращі науково-педагогічні працівники» тощо)	50 (за кожне призове місце)	ЦРКП ОМЦТЕН ДДО ЦКТ	результати конкурсу «Кращий викладач очима студентів» оцінюються окремо у п. 2.1

МОН України	Додаток 2 до Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті (стор. 4)	Стор. 16
СумДУ		Версія 03

№ п/п	Контрольний показник	Бали	Суб'єкт контролю ¹⁾	Примітка
2.19	Онлайн навчання на платформах масових відкритих онлайн-курсів	50 (за кожен завершений курс)	ЦРКП	за умови відповідного професійного спрямування
3 Результати науково-інноваційної роботи, які визнаються як свідчення професійного зростання науково-педагогічного працівника				
3.1	Публікація статті у періодичних виданнях, які на час публікації було включено до БД Scopus та/або WoS /у т.ч. за афіліацією СумДУ ⁴⁾	$40(f^{2} + 1)^{3)}$	ЦНТЕІ	
3.2	Публікація статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України	$10^{3)}$	ЦРКП	
3.3	Видання монографії ⁵⁾	$100 \times (d/z)^{2)}$	ЦНТЕІ	за умови зазначення належності до СумДУ
3.4	Публікація науково-популярних та/або консультаційних (дорадчих) та/або дискусійних з наукової або професійної тематики	$10^{3)}$	ЦРКП	
3.5	Безпосередня участь у конференціях та інших заходах з оприлюдненням відповідних матеріалів за кордоном	30	УМС	за винятком врахованого в інших показниках
3.6	Робота в організаційному комітеті науково-методичної конференції		ЦНТЕІ	
3.6.1	голова організаційного комітету	10		
3.6.2	член організаційного комітету	5		
3.7	Приріст індекса Хірша у звітному періоді	$50 \times h^{2)}$	ЦНТЕІ	
3.8	Отримання охоронних документів	$20^{3)}$	ЦНТЕІ	
3.9	Комерціалізація охоронного документа (кількість роялті сплачених університету за певний охоронний документ)	$\frac{50 \times \text{грн}^{3)}$ 1000	ЦНТЕІ	
3.10	Наукове консультування установ, підприємств, організацій протягом не менше двох років, підтвержене відповідним договором	30 (за кожен договір)	ЦРКП	
3.11	Виконання функцій головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання		ЦНТЕІ	
3.11.1	наукового видання включеного до переліку наукових фахових видань України категорії Б	30		
3.11.2	наукового видання, яке індексується БД Scopus та/або WoS	50		
3.12	Участь в атестації наукових кадрів у якості офіційного опонента	20	ЦРКП	постійні спецради
3.13	Участь у роботі спеціалізованої вченої ради у якості		ННЦ ПКВК	
3.13.1	голови	$40 \times r^{2)}$		
3.13.2	члена	$20 \times r^{2)}$		
3.14	Участь у роботі разової спеціалізованої вченої ради	30	ННЦ ПКВК	за кожен спецраду
3.15	Наукове керівництво (консультування) здобувачами, які одержали диплом про присудження наукового ступеня		ННЦ ПКВК	
3.15.1	доктора наук	50		
3.15.2	доктора філософії (кандидата наук)	30		

МОН України	Додаток 2 до Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті (стор. 5)	Стор. 17
СумДУ		Версія 03

№ п/п	Контрольний показник	Бали	Суб'єкт контролю ¹⁾	Примітка
3.16	Керування виконанням госпдогвірної НДР	$\frac{50 \times \text{грн}^3}{10000}$	НДЧ	
3.17	Перемога у конкурсі держбюджетних НДР, державних та міжнародних наукових грантів		НДЧ	
3.17.1	керівник	100		
3.17.2	член групи	50		
4 Організаційна робота, яка визнається як свідчення професійного зростання науково-педагогічного працівника				
4.1	Організаційна робота на посадах керівника (заступника керівника) університету /факультету/ інституту, завідувача кафедри або керівника іншого структурного підрозділу, вченого секретаря/ відповідального секретаря приймальної (відбіркової) комісії	$20 \times r^2$	ВК	
4.2	Член вченої ради СумДУ	$20 \times r^2$	ВК	
4.3	Член вченої ради інституту (факультету)	$10 \times r^2$	ВК	
4.4	Член наукової ради СумДУ	$15 \times r^2$	ВК	
4.5	Член наукової ради інституту (факультету)	$10 \times r^2$	ВК	
4.6	Член ради з якості СумДУ ⁴⁾	$15 \times r^2$	ВК	
4.7	Член ради з якості інституту (факультету) ⁴⁾	$10 \times r^2$	ВК	
4.8	Робота у складі загальноуніверситетських комісій, які працюють на постійній основі		ВК	
4.8.1	у якості голови	$20 \times r^2$		
4.8.2	у якості члена	$10 \times r^2$		
4.9	Робота у складі разових загальноуніверситетських комісій, які визначаються наказом ректора		ВК	за кожен комісію
4.9.1	у якості голови	20		
4.9.2	у якості члена	10		
4.10	Отримання вченого звання		ВК	
4.10.1	професора	200		
4.10.2	доцента	100		
4.10.3	старшого наукового співробітника	100		
4.11	Отримання звання «Суддя міжнародної категорії»	100	СпК	
4.12	Робота у складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН або галузевих експертних рад НАЗЯВО, або Акредитаційної комісії (далі - АК), або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти АК, або трьох експертних комісій МОН /зазначеного агентства, або Науково-методичної ради/ науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої освіти МОН		НМВ, ЦЗЯВО, ГСЛА, ДРП	
4.12.1	голова	$20 \times r^2$	НМВ, ЦЗЯВО, ГСЛА, ДРП	
4.12.2	член	$10 \times r^2$		

МОН України	Додаток 2 до Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті (стор. 6)	Стор. 18
СумДУ		Версія 03

№ п/п	Контрольний показник	Бали	Суб'єкт контролю ¹⁾	Примітка
4.13	Участь у професійних об'єднаннях за спеціальністю	10×r ²⁾	ЦРКП	
4.14	Досвід практичної роботи за спеціальністю (не у закладах освіти) не менше п'яти років	10×r ²⁾	ВК	Зараховується у випадку, якщо працівник звільнився з відповідної посади не пізніше ніж за 5 років від дати подання звіту, або продовжує працювати на відповідній посаді за сумісництвом
5 Інші види діяльності, які визнаються як свідчення професійного зростання науково-педагогічного працівника				
5.1	Лауреат Державної премії (у галузі науки і техніки, освіти, імені Т. Шевченка) та премій НАНУ	200	ВК	
5.2	Академік, член-кореспондент Академії наук (НАН України та державних галузевих)	100×r ²⁾	ВК	
5.3	Отримання інших державних премій / нагород	100	ВК	
5.4	Почесний професор (доктор) університетів інших країн	50	УМС	
5.5	Член іноземних академій, які мають статус міжнародних або національних	20	УМС	
5.6	Отримання нагороди ЗВО, установи інших країн	50	УМС	
5.7	Отримання інших грантів			за винятком врахованого в інших показниках
5.7.1	міжнародних	100	УМС	
5.7.2	національних	50		
5.8	Наявність статусу учасника бойових дій ⁷⁾	500	ВК	
5.9	Участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки під егідою Організації Об'єднаних націй ⁷⁾	1000	ВК	
5.10	Участь у міжнародних військових навчаннях (тренуваннях) за участю збройних сил країн – членів НАТО ⁷⁾	500	ВК	

Директор ДРП

Д.Л. Циганюк

¹⁾ Підрозділ, відповідальний за верифікацію поданих даних: ВК – відділ кадрів; ЦЗЯВО – центр забезпечення якості вищої освіти; ННЦ ПКВК – навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації; ГСЛА – група супроводження ліцензування та акредитації; УМС – управління міжнародного співробітництва; ГПОНН – група планування та обліку навчального навантаження; ДДО – департамент доуніверситетської освіти та профорієнтаційної роботи; НДЧ – науково-дослідна частина; НТСА – наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених СумДУ; НОУ – навчально-організаційне управління; ОМЦТЕН – організаційно-методичний центр технологій електронного навчання; СпК – Спортивний клуб СумДУ; ЦКТ – центр комп'ютерних технологій; ЦНТЕІ – центр науково-технічної та економічної інформації; ЦРКП – центр розвитку кадрового потенціалу; НМВ – навчально-методичний відділ; ДРП – департамент по роботі з персоналом та підготовці науково-педагогічних кадрів.

²⁾ k – кількість годин, зазначених у відповідному документі; r – кількість років; d – внесок автора у публікацію (друкованих аркушів); z – загальна кількість друкованих аркушів у публікації; a – загальний обсяг методичної роботи при створенні навчальних об'єктів в авторських балах; f – імпаکت-фактор видання; h – приріст індексу Хірша.

³⁾ Якщо робота виконана у співавторстві, то встановлений за контрольним показником бал ділиться на кількість авторів.

⁴⁾ Якщо у співавторстві є іноземний партнер із організацій, які входять до ТОП-50 рейтингів QS, Шанхайського та Times Higher Education – додається 50 балів; якщо у співавторстві є іноземний партнер – додається 10 балів; якщо у співавторстві є студент – додається 5 балів.

⁵⁾ Якщо видана монографія була проіндексована БД Scopus та/або WoS - кількість балів збільшується у 2 рази.

⁶⁾ Участь у програмах академічної мобільності з виїздом за кордон

⁷⁾ Для НПП кафедри військової підготовки